

Initiatiefvoorstel 'Zicht op Haagse arbeidsmigratie'

Rita Verdonk
Den Haag, 5 januari 2025

RIS321353

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Probleemanalyse: de niet-registratie van arbeidsmigranten	5
Lokale regie.....	5
Verblijfsbelasting voor aanbieden verblijf aan arbeidsmigranten	6
Opgeven verblijfsadres RNI-loket.....	7
Groepsgewijze inschrijving arbeidsmigranten	8
Wildgroei inschrijvingen ZZP'ers aan banden.....	9
Wethouder aan zet	10
Werkbespreking gemeenteraad arbeidsmigratie.....	10
Financiën.	12
Raadsbesluit	13

Inleiding

Het grote aantal (ongeregistreerde) arbeidsmigranten brengt anno 2024 grote problemen voor Den Haag met zich mee. Wijken als Laak, Transvaal, Rustenburg en Oostbroek zuchten al jaren onder overbewoning, hoge parkeerdruk, afvalproblemen, een grote druk op de openbare ruimte en andere leefbaarheidsproblemen. De hoge toestroom van arbeidsmigranten uit met name EU-landen zorgt bovendien voor verdringing op onder andere de woningmarkt doordat de afgelopen jaren duizenden woningen aan de woningvoorraad zijn onttrokken. Bewoners in de oude volkswijken, vaak met een migratieachtergrond, ervaren in toenemende mate gevoelens van vervreemding. Ze hebben de demografische samenstelling van hun wijk de afgelopen jaren snel zien veranderen. Door de vele tijdelijke bewoners is de sociale cohesie danig verstoord geraakt. De leefbaarheid herstellen in met name de kwetsbare wijken is een van de grootste uitdagingen waar Den Haag vandaag de dag voor staat.

De schattingen van het aantal arbeidsmigranten in Den Haag variëren. Vaak wordt gesproken over ongeveer 10% van de Haagse bevolking dat arbeidsmigrant is. In 2023 lag het aantal arbeidsmigranten in Den Haag volgens de gemeente op meer dan 45.000, maar dat kunnen er ook meer zijn. Een groot deel daarvan, 25% tot 30%, is namelijk niet ingeschreven in de Basisregistratie personen.¹ In een aantal wijken ligt het percentage veel hoger. In Rustenburg en Oostbroek bijvoorbeeld woonden in 2023 meer dan 5000 EU-arbeidsmigranten (27% van het totaal aantal bewoners in die wijk). In Laakkwartier en Spoorwijk 8045 EU-arbeidsmigranten (18,2%) en in Transvaal 3345 EU-arbeidsmigranten (20,6%). Bij al deze aantallen moet dus nog een percentage van 25% tot 30% aan niet-geregistreerde EU-arbeidsmigranten bovenop worden geteld. Het zijn ongekende cijfers.

De overconcentratie van arbeidsmigranten in bepaalde wijken in Den Haag kan deels worden verklaard doordat Den Haag een woonfunctie vervult voor omliggende gemeenten waar deze arbeidsmigranten werkzaam zijn.²

Het lukt de Haags stadsbestuur nauwelijks om grip te krijgen op deze problematiek. Sterker nog, de gemeente erkent zelf niet in staat te zijn om de problemen op te lossen.³ Voor oplossingen wordt voornamelijk verwezen naar het Rijk. In het Haagse programma *Arbeidsmigratie in goede banen* staat beschreven: *"Bij aankomst heeft de gemeente strikt genomen geen juridische verplichtingen ten opzichte van arbeidsmigranten."* De boodschap van de gemeente is duidelijk: we kunnen nauwelijks iets doen.

Het signaal dat hiermee wordt afgegeven is om meerdere redenen problematisch. Het zorgt in de eerste plaats voor een gebrek aan vertrouwen in de lokale politiek, wat zich onder andere vertaalt in een lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Niet geheel toevallig is het opkomstpercentage vaak het laagst in de wijken waarin de voornoemde problemen het meest spelen. Een ander negatief effect is dat bijvoorbeeld malafide verhuurders en uitzendbureaus door de passieve opstelling van de gemeente gemotiveerd kunnen raken om door te gaan met hun malafide praktijken.

Het kan nog jaren duren voordat eventueel landelijk beleid lokaal effect kan hebben en dan is het nog maar de vraag of de problemen opgelost zullen zijn.⁴

---

¹ https://denhaag.notubiz.nl/document/13336028/1/RIS316674_Bijlage_-_Programma_Arbeidsmigratie_in_goede_banen

² *"Den Haag is een belangrijke gemeente qua huisvesting en in het bijzonder voor Westland en Midden-Delfland. Den Haag vervult duidelijk een woonfunctie voor de arbeidsmigranten in deze twee gemeenten. Voor Den Haag kan deze woonfunctie een impuls geven aan de achterstandbuurten, de lokale detailhandel en natuurlijk aan de gemeentelijke belastinginkomsten."* Onderzoek Panteia/EIM in opdracht van Het Stadsgewest Haaglanden. Oktober 2012.

³ Het stadsbestuur: *"Wij zijn niet altijd zelf of in ons eentje bij machte om die problemen bij de bron aan te pakken."* <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4583811/den-haag-kan-problemen-in-oude-volkswijken-niet-meer-alleen-oplossen>

⁴ Zo ligt het rapport van Emile Roemer, die met zijn aanjaagteam onderzoek en aanbevelingen deed om misstanden rond arbeidsmigratie tegen te gaan, al vier jaar naar stof te happen.

Het systeem van vrij verkeer van personen binnen de EU kan het ontwikkelen van landelijk beleid namelijk in de weg (blijven) staan en malafide verhuurders en uitzendbureaus zullen ongetwijfeld nieuwe constructies bedenken.⁵

Het is dus zaak dat het lokaal bestuur zelf de regie neemt om deze problematiek het hoofd te kunnen bieden. Dat is niet alleen een verantwoordelijkheid maar ook een verplichting die het stadsbestuur ten opzichte van de Haagse samenleving heeft. In eerste plaats begint dat door zicht te krijgen op waar arbeidsmigranten in onze stad verblijven. In dit initiatiefvoorstel worden meerdere voorstellen gedaan waarmee het lokaal bestuur (meer) de regie kan nemen. De plannen brengen bovendien inkomsten voor de gemeente met zich mee waarmee de uitvoering deels kan worden bekostigd.

---

⁵ Zie bijvoorbeeld: Follow the Money artikel van 3 september 2024 met als titel: 'Explosieve groei van de arbeidsmigrant als zzp'er: Dit is een ramp in slow motion': *"Door naast voor uitzendkrachten ook voor zzp'ers te bemiddelen, sorteren met name malafide uitzendbureaus voor op de invoering van een wet die is bedoeld om arbeidsuitbuiting in de uitzendbranche uit te bannen: de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeid (Wtta). Deze wet, die op 1 januari 2027 moet ingaan maar nog moet worden aangenomen in het parlement, gaat bureaus verplichten om een waarborgsom te storten van 100.000 euro. Bovendien moeten alle uitzendbureaus een vergunning aanvragen. Door met zzp'ers te werken, is de intermediair formeel geen uitzendbureau en niet gebonden aan de Wtta, zegt Eline Willemsen, programmacoördinator van Fairwork, een hulporganisatie voor arbeidsmigranten."*

Probleemanalyse: de niet-registratie van arbeidsmigranten

Dankzij het vrije verkeer van personen zijn EU-arbeidsmigranten vrij om te reizen naar en verblijven in andere lidstaten. Arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland willen verblijven, dienen zich in te schrijven als ingezetene van een gemeente in de Basisregistratie personen (BRP). ⁶ Is het verblijf korter dan vier maanden dan is een inschrijving als niet-ingezetene voldoende. Inschrijving vindt dan plaats in de Registratie niet-ingezetenen (RNI), dat een onderdeel is van de BRP. Met de RNI-inschrijving verkrijgt de arbeidsmigrant een BSN-nummer dat nodig is om in Nederland te kunnen werken. In de BRP wordt dan geen verblijfsadres in Nederland of andere gegevens vastgesteld.

In 2020 heeft Emile Roemer met het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onderzoek gedaan naar de misstanden rond arbeidsmigranten. In het door het aanjaagteam opgesteld rapport *"Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan"* is een aantal voorname problemen rond de (niet-)registratie van arbeidsmigranten geïdentificeerd.

In de eerste plaats zijn er arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland verblijven, maar zich onterecht niet in als ingezetene in de BRP inschrijven. Een tweede probleem is de arbeidsmigrant die terecht alleen ingeschreven staat als niet-ingezetene, maar van wie de verblijfsplaats niet in de RNI is opgenomen. Hierdoor kan er geen contact met de arbeidsmigrant worden opgenomen, behalve door post te sturen naar een briefadres of een buitenlands adres. Een ander probleem dat het aanjaagteam beschrijft, is dat er sprake is van een zogeheten 'vervuild' register: arbeidsmigranten melden hun vertrek uit of verhuizing binnen Nederland niet.

Lokale regie

Zoals gezegd wacht het Haags stadsbestuur al jaren op landelijke wet- en regelgeving om de problemen rond de niet-registratie of niet juiste registratie van arbeidsmigranten tegen te gaan. Er wordt weliswaar gehandhaafd op onder andere woonmistanden via de pandbrigade, maar zolang het aan de voorkant (registratie) niet goed is geregeld, blijft het dweilen met de kraan open en is het stadsbestuur inderdaad niet bij machte om de problemen in met name de oude volkswijken op te lossen.

Doordat arbeidsmigranten zich vaak niet (op de juiste wijze) laten registreren met verblijfsgegevens, blijven zij onder de radar van de gemeente en andere instanties. Dit vergroot de kans op uitbuiting. Daarnaast maken arbeidsmigranten gebruik van voorzieningen in Den Haag zonder dat hier wat tegenover staat. Dit creëert rechtsongelijkheid en zorgt ervoor dat de gemeente inkomsten misloopt uit onder andere het gemeentefonds. Om dit te corrigeren pleit Hart voor Den Haag voor een aantal maatregelen.

---

⁶ Artikel 2.38 Wet basisregistratie personen

Verblijfsbelasting voor aanbieden verblijf aan arbeidsmigranten

Artikel 224 van de Gemeentewet maakt het mogelijk verblijfsbelasting te heffen voor het houden van verblijf door niet-ingezetenen.⁷ Het heffen van verblijfsbelasting voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten vindt in meerdere gemeenten plaats.⁸ De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over toeristenbelasting (verblijfsbelasting):⁹

"De naam toeristenbelasting leidt vaak tot misverstanden. De belasting wordt immers geheven over het verblijf door niet-ingezetenen. Hierdoor leidt niet alleen toeristisch verblijf tot belastingheffing, maar ook het verblijf om andere redenen, zoals zakenreizigers en arbeidsmigranten die niet als woonachtig in de gemeente staan ingeschreven."

Het heffen van toeristenbelasting is in Den Haag geregeld in de Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting (Toeristenverordening).

Voor het aanbieden van tijdelijke verblijf (langer dan 30 dagen) aan arbeidsmigranten is in Den Haag een woningonttrekkingsvergunning en toeristische verhuurvergunning (of ontheffing) nodig. Waar in de Haagse praktijk vaak tegenaan wordt aangelopen, is dat bij de verhuur van woningen aan tijdelijke arbeidsmigranten dergelijke vergunningen (of ontheffingen) ontbreken.¹⁰ Volgens het stadsbestuur is het daarom niet mogelijk om in dit soort situaties verblijfsbelasting te heffen. Dit is echter een denkfout. Dat de benodigde vergunningen (of ontheffing) ontbreken, neemt niet weg dat er feitelijk gezien wel degelijk sprake kan zijn van onttrekking van de woning en het aanbieden van tijdelijk verblijf. De beredenering van het stadsbestuur brengt bovendien de onwenselijke consequentie met zich mee dat verblijfsaanbieders zonder de benodigde vergunningen (of ontheffing) bevoordeeld worden ten opzichte van verblijfsaanbieders die wel beschikken over de benodigde vergunningen (of ontheffing) en verblijfsbelasting betalen.

De eerst genoemde groep verblijfsaanbieders hoeft immers geen verblijfsbelasting te betalen. Door het niet aanvragen van de benodigde vergunningen (of ontheffing) worden zij in feite beloond. Daarnaast verzet de toeristenverordening noch de huisvestingsverordening zich tegen het heffen van verblijfsbelasting in situaties waarin weliswaar geen sprake is van de benodigde vergunningen (of ontheffing), maar feitelijk gezien wel van onttrekking van de woning en van het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten. Dat is ook logisch: de feitelijke situatie zou immers leidend moeten zijn.

Als tijdens een toezichtactie, bijvoorbeeld door de pandbrigade, wordt gestuit op een pand met niet-ingezetenen dan kan er een link worden gelegd met de verblijfsbelasting. De verblijfsaanbieder wordt achterhaald en gewezen op de verplichting tot het doen van aangifte verblijfsbelasting. Indien er verzuimd wordt aangifte te doen, wordt er bewijs verzameld dat de woning wordt verhuurd. Reageert de verblijfsaanbieder nog steeds niet, dan kan een bestuurlijke boete worden opgelegd vanwege het niet doen van aangifte van verblijfsbelasting en eventueel zelf een ambtshalve aanslag door de gemeente worden opgelegd.

De verblijfsbelasting (toeristenbelasting) bedraagt in Den Haag 6,20 euro per dag voor verblijf in hotels, recreatiewoningen, Bed and Breakfast of andere vorm van overnachten. Dat is een relatief hoog bedrag, helemaal als het wordt doorbelast aan tijdelijke arbeidsmigranten die vaak tegen lage lonen werken. Het heffen van de verblijfsbelasting is daarom ook bedoeld om te stimuleren dat arbeidsmigranten zich inschrijven in de BRP. Als stok achter de deur.

⁷ Voor verblijfsbelasting wordt ook wel de term logiesbelasting en toeristenbelasting gebruikt.

⁸ Zie onder andere gemeente Tiel: <https://www.gld.nl/nieuws/2145686/tielse-arbeidsmigranten-gaan-toeristenbelasting-betalen>

⁹ <https://vng.nl/artikelen/toeristenbelasting>

¹⁰ Zie afdoening motie: 'Zicht op overbewoning Laak' d.d. 5 maart 2024, RIS316538.

Opgeven verblijfsadres RNI-loket

In juli 2024 hebben de Nederlandse Arbeidsinspectie, het Regionale Informatie- en Expertise Centrum Den Haag en vier andere instanties besloten tot een zogeheten bestuurlijk signaal.¹¹ Daarin is een aantal knelpunten met betrekking tot het Register Niet-Ingezetenen (RNI) geïdentificeerd.

Een van de beschreven knelpunten is dat er vaak geen (actueel) verblijfsadres van de niet-ingezetene (arbeidsmigrant) in de RNI is geregistreerd. In het bestuurlijk signaal worden de volgende oorzaken beschreven. Allereerst geeft volgens De RvIG (De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens) 80 procent van de niet-ingezetenen een tijdelijk adres op, dat binnen enkele weken niet meer klopt. *"Niet-ingezetenen geven vaak in eerste instantie een zeer tijdelijk adres op en verhuizen meestal kort daarna naar een minder tijdelijk adres."*, aldus het bestuurlijk signaal.

Een tweede oorzaak is gelegen in de situatie dat niet-ingezetenen zich bij de RNI-loketten regelmatig in grote getalen inschrijven op dezelfde adressen en dit ook adressen betreft zonder woonbestemming. Daarnaast komt het regelmatig voor dat arbeidsmigranten zich (onder begeleiding van een tussenpersoon) met een groep bij het RNI-loket melden, waarbij zij tijdens de inschrijving allemaal hetzelfde tijdelijke verblijfsadres in Nederland opgeven. Op dit adres blijkt vervolgens een loods of schuur te staan.

In het bestuurlijk signaal wordt als aanbeveling gegeven om het zicht op verblijfsadressen van niet-Ingezetenen en de mogelijkheden tot handhaving door overheidsorganisaties te verbeteren.

Om zicht te krijgen op wie waar in de stad verblijft en om verblijfsbelasting te kunnen heffen, stelt Hart voor Den Haag voor om arbeidsmigranten – die in Den Haag willen verblijven – door het RNI-loket in Den Haag te laten informeren dat het opgeven van een verblijfsadres nodig is om verblijfsbelasting te kunnen heffen, en, indien geen verblijfsadres wordt opgegeven, de verblijfsaanbieder later alsnog het verzoek zal krijgen om (met terugwerkende kracht vanaf het moment van RNI-inschrijving) aangifte verblijfsbelasting te doen. De arbeidsmigrant wordt verder geïnformeerd dat bij het uitblijven hiervan een bestuurlijke boete en eventueel een ambtshalve aanslag aan de verblijfsaanbieder kan worden opgelegd.

Indien de arbeidsmigrant geen verblijfsplaats opgeeft, overhandigt de gemeente een brief aan de arbeidsmigrant waarin deze geïnformeerd wordt dat er verblijfsbelasting verschuldigd is en de gemeente niet kan vaststellen door welke verblijfsaanbieder de verblijfsbelasting is verschuldigd en de gemeente hier (adres)onderzoek naar zal doen. Er wordt een mogelijkheid geboden om een vervolgspraak te maken met de gemeente om alsnog een verblijfsadres op te geven, zodat de verblijfsaanbieder kan worden achterhaald.

Arbeidsmigranten die wel een verblijfsadres opgeven, al dan niet na een vervolgspraak, kunnen bezoek verwachten van een medewerker van de gemeente op het opgegeven verblijfsadres. Deze controleert of de arbeidsmigrant feitelijk op het opgegeven verblijfsadres verblijft en informeert de verblijfsaanbieder over de aangifteplicht in verband met de verschuldigde verblijfsbelasting. Arbeidsmigranten die niet op het opgegeven verblijfsadres verblijven of verhuizen en dit niet doorgeven aan de gemeente kunnen een boete krijgen wegens het niet (juist) informeren van de gemeente. Arbeidsmigranten krijgen na drie maanden automatisch een brief van de gemeente toegestuurd op het opgegeven verblijfsadres. Daarin wordt de arbeidsmigrant geïnformeerd dat

---

¹¹ Bestuurlijk signaal Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) met publicatiedatum 9 juli 2024. Zie <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/publicaties/2024/07/09/bestuurlijk-sigitaal-registratie-niet-ingezetenen>. "De afgelopen jaren zijn reeds verschillende knelpunten gesignaleerd en onder de aandacht gebracht bij de verantwoordelijke bewindspersonen. De maatregelen die sindsdien zijn genomen en recent zijn voorgesteld zijn ontoereikend. Daarom hebben de Nederlandse Arbeidsinspectie (Arbeidsinspectie), de afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) van de politie, het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Limburg en Den Haag, het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID) en het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM) besloten tot het opstellen van een bestuurlijk ..signaal."

hij/zij verplicht is zich na vier maanden in te schrijven in de BRP. In de brief wordt ook uitgelegd welke rechten de arbeidsmigrant met de inschrijving kan verkrijgen.

Groepsgewijze inschrijving arbeidsmigranten

We starten met het groepsgewijs inschrijven van arbeidsmigranten in de BRP. Uitzendbureaus, werkgevers en andere verhuurders die woonruimte verhuren aan arbeidsmigranten in Den Haag worden schriftelijk verzocht arbeidsmigranten aan wie ze woonruimte verhuren te laten inschrijven in de BRP. Daarvoor organiseren we speciale inschrijfdagen. Voor de selectie van de verhuurders maken we gebruik van beschikbare informatie binnen de organisatie van de gemeente (bijvoorbeeld van de pandbrigade) en van andere instanties. We beginnen met de grootste verhuurders. We schrijven deze verhuurders aan met de mededeling dat er verblijfsbelasting is verschuldigd op grond van de toeristenverordening omdat er tijdelijk verblijf wordt aangeboden aan niet-ingezetenen. We dringen aan op inschrijving van de arbeidsmigrant in de BRP indien het verblijf van de arbeidsmigrant in Nederland langer is dan vier maanden en we geven aan dat met de BRP-inschrijving de verblijfsbelasting komt te vervallen. Indien de inschrijving uitblijft is er blijvend verblijfsbelasting verschuldigd zolang aan de arbeidsmigrant wordt verhuurd. Hierna volgt een evaluatiemoment. Dit is de werkwijze die in het Westland wordt gevolgd.

Wildgroei inschrijvingen zzp'ers aan banden

Het aantal zzp'ers onder arbeidsmigranten neemt toe. Uit een onderzoek van Follow the Money van 3 september 2024 is gebleken dat in de wijk Transvaal een wildgroei is ontstaan van administratiekantoren die arbeidsmigranten onder andere faciliteren met de inschrijving als zzp'er. De facilitators zorgen er onder andere voor dat de inschrijving bij de Kamer van Koophandel digitaal voor de arbeidsmigrant is ingevuld, zodat die vervolgens alleen nog maar bij een fysieke KvK-locatie langs hoeft te gaan om de inschrijving af te ronden, aldus FTM.

Op het adres van een van de administratiekantoren, aan het Kaapseplein in Transvaal, constateerde FTM dat er maar liefst 36 zzp'ers zijn gevestigd. Er werden nog eens twintig adressen gevonden in straten die uitkomen op het Kaapseplein, waar op elk minstens vijf actieve eenmanszaken stonden ingeschreven.

Naast het feit dat deze praktijken vaak gepaard gaan met uitbuiting en schijnzelfstandigheid, geven de overconcentratie en inschrijvingen van zzp'ers in een wijk als Transveel veel overlast. Hart voor Den Haag wil deze praktijken daarom aan banden leggen. We vragen het college na te gaan op welke wijze het mogelijk is om het aantal inschrijvingen van zzp'ers op één adres drastisch te beperken (door middel van gemeentelijk beleid). Ook moeten administratiekantoren waarvan het vermoeden bestaat dat ze zich schuldig maken aan uitbuiting, schijnzelfstandigheid of andere onrechtmatigheden (vaker) gecontroleerd worden door Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT).

Wethouder aan zet

Hart voor Den Haag stelt voor om verantwoordelijkheid wethouder Balster in gesprek te laten gaan met wethouders van gemeenten die verblijfsbelasting heffen voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten, zoals de gemeente Tiel. Daarnaast gaat wethouder Balster in gesprek met de wethouder van de gemeente Westland die verantwoordelijk is voor arbeidsmigratie. Doel van de gesprekken is om informatie te verkrijgen over de werkwijzen ten aanzien van het heffen van verblijfsbelasting voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten en het Westlands inschrijfmodel. (Alleen het feit dat het aantal uitzendbureaus in Den Haag vele malen hoger ligt dan in het Westland kan geen reden zijn om niet een pilot te starten.) Deze informatie zal worden gebruikt voor de uitvoering van de plannen in dit initiatiefvoorstel.

Werkbespreking gemeenteraad over arbeidsmigratie

Arbeidsmigratie is zowel op lokaal als landelijk niveau een actueel en urgent onderwerp. Onlangs kwam uit onderzoek van *Binnenlands Bestuur* naar voren dat bijna driekwart van alle gemeenten veel problemen ervaart met arbeidsmigranten.

De laatste keer dat er een werkbespreking in de gemeenteraad werd gehouden over de impact van arbeidsmigratie op Den Haag is inmiddels meer dan vijf jaar geleden. Op 26 september 2019 werd op initiatief van Martijn Balster – toen nog als raadslid – een werkbespreking in de Haagse gemeenteraad gehouden. Daarbij werd onder andere door medewerkers van de pandbrigade, vertegenwoordigers van uitzendbureaus, stichting Idhem en experticeentrum Flexwonen gesproken over de impact van arbeidsmigratie op Den Haag en de grote knelpunten die worden ervaren.

Op initiatief van Hart voor Den Haag wordt in het voorjaar van 2025 een nieuwe werkbespreking in de gemeenteraad georganiseerd over de huidige impact van arbeidsmigratie op Den Haag. Naast de relevante partijen die in 2019 werden uitgenodigd, nodigen we onder andere wethouders van gemeenten uit die verblijfsbelasting heffen voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten. Deze bestuurders kunnen dan over hun ervaringen in hun stad vertellen. Daarnaast nodigen we de wethouder arbeidsmigratie van de gemeente Westland uit om te vertellen over het Westlands inschrijfmodel. Vorig jaar bood de inmiddels opgestapte Westlandse wethouder Varekamp zijn hulp aan Den Haag aan. Aan Omroep West vertelde hij: *"Ik zie niet in waarom de Westlandse methode niet in Den Haag zou werken. Ik zou zeggen: begin er gewoon mee. Ik ben graag bereid om Den Haag te helpen."*¹²

---

¹² <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4760333/westlandse-truc-om-arbeidsmigranten-in-beeld-te-krijgen-ook-in-den-haag>

Foto Twitter Martijn Balster van de werkbijeenkomst in 2019.

Financiën

De plannen in dit initiatiefvoorstel zullen veel inzet vragen van het gemeentelijk apparaat. Ook zullen er nieuwe medewerkers (fte's) aangetrokken moeten worden. Dat kost geld. De financieringsmogelijkheden zullen hierna worden toegelicht.

Bestaande budgetten

Voor het Haagse programma Arbeidsmigratie in goede banen is voor 2023 en 2024 1.905.000 euro beschikbaar gesteld. De kosten worden gedekt uit een aantal begrotingsprogramma's. We gebruiken een deel van dit budget voor de uitvoering van de plannen in dit initiatiefvoorstel. Indien de komende jaren door het college geld vrij wordt gemaakt om problemen rond arbeidsmigratie (verder) aan te pakken, dan zal een deel daarvan eveneens worden aangewend om uitvoering te geven aan de plannen in dit initiatiefvoorstel.

Stijging inkomsten uit verblijfsbelasting en gemeentefonds

Door het heffen van verblijfsbelasting voor het aanbieden van verblijf aan arbeidsmigranten die niet-ingezetenen zijn, zullen de inkomsten uit de verblijfsbelasting toenemen. Daarnaast zal het aantal inschrijvingen in de BRP naar verwachting toenemen omdat dit voor werkgevers vaak goedkoper zal blijken dan het betalen van verblijfsbelasting. Hierdoor zal ook de bijdrage uit het gemeentefonds toenemen.

Lobby en Regio deal Rijk

We starten een lobby bij het Rijk om geld te krijgen voor de financiering van de plannen in dit initiatiefvoorstel. Door het uitblijven van landelijk beleid is het Rijk deels debet aan het in stand blijven van de onderhavige problemen. Het is daarom meer dan redelijk dat de rijksoverheid geld beschikbaar stelt om de gemeente Den Haag zelf aan de slag te laten gaan met het laten inschrijven van arbeidsmigranten, op de wijze zoals voorgesteld in dit initiatiefvoorstel.

Onlangs werd bekend dat de gemeenten Den Haag en Rijswijk bij het Rijk gezamenlijk een aanvraag hebben ingediend voor 40 miljoen euro aan subsidiegelden in het kader van de Regio Deal (6e tranche). *"Bij toekenning zal dit geld tot en met 2028 worden besteed aan het bevorderen van de brede welvaart in specifieke wijken. In Den Haag gaat het daarbij om Schilderswijk, Transvaal, Rustenburg-Oostbroek en Laak. Tijdelijke inwoners in precare woonomstandigheden, zoals arbeidsmigranten, zijn oververtegenwoordigd en dat heeft een negatief effect op de leefbaarheid,"* aldus de gemeente.¹³ Hart voor Den Haag stelt voor dat indien de subsidiegelden worden binnengehaald, een deel hiervan zal worden aangewend om de komende jaren uitvoering te geven aan de plannen in dit initiatiefvoorstel.

---

¹³ <https://www.denhaag.nl/pers/persberichten/den-haag-en-rijswijk-willen-samen-brede-welvaart-bevorderen-met-regio-deal/>

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Den Haag, gelezen het initiatiefvoorstel 'Zicht op Haagse arbeidsmigratie' van het Hart voor Den Haag lid Rita Verdonk besluit:

1. Over te gaan tot het heffen van verblijfsbelasting voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten zonder BRP-inschrijving.
2. Actief beleid te maken van het opvragen van actuele verblijfsadressen van arbeidsmigranten die zich inschrijven als niet-ingezetene in de RNI.
3. Te starten met groepsgewijs inschrijven van arbeidsmigranten door verhuurders aan te schrijven die woonruimte aan arbeidsmigranten verhuren.
4. Te onderzoeken hoe het aantal inschrijvingen van zelfstandige arbeidsmigranten op één adres drastisch kan worden beperkt teneinde de wildgroei van deze inschrijvingen op één adres aan banden te leggen.
5. Malafide administratiekantoren die fungeren als facilitators van zelfstandige arbeidsmigranten (vaker) te onderwerpen aan controles van het HEIT-team.
6. Verantwoordelijk wethouder Balster in gesprek te laten gaan met wethouders van gemeenten die verblijfsbelasting heffen voor het aanbieden van tijdelijk verblijf aan arbeidsmigranten én met de wethouder van de gemeente Westland die verantwoordelijk is voor arbeidsmigratie, teneinde informatie te verkrijgen over de werkwijzen in deze gemeenten, die zal worden gebruikt voor de uitvoering van de plannen in dit initiatiefvoorstel.
7. Voor de zomer van 2025 een werkbijeenkomst in de gemeenteraad te organiseren over de huidige impact van arbeidsmigratie op Den Haag en daarin te betrekken de plannen uit dit initiatiefvoorstel zoals vermeld in punt 1 tot en met 3 van dit raadsbesluit.
8. Een deel van het budget dat beschikbaar is gesteld voor het Haagse programma *Arbeidsmigratie in goede banen* te gebruiken voor de uitvoering van de plannen in dit initiatiefvoorstel.
9. Een lobby op te starten richting het rijk om een subsidie te krijgen én een deel van de 40 miljoen euro aan subsidiegelden in het kader van de Regio Deal (6e tranche) te gebruiken ten behoeve van de uitvoering van de plannen in dit initiatiefvoorstel.